

קיבוץ - ישוב - קהילה

23/10/17

תהליכים והשפעות על המרחב הקיבוצי

- ▶ הסדר חובות הקיבוצים.
- ▶ שינויים בחוק המועצות האזוריות (2004).
- ▶ גידול דמוגרפי.
- ▶ שינויים והתאמות באורחות החיים.
- ▶ החלטות ממשלה (טרכטנברג, "ניצנים", בית הספר של הקיץ, מעונות יום, בט"ל ומ"ה).

הסדר חובות הקיבוצים

- ▶ הקיבוצים הסדירו חובותיהם במסגרת ההסדר.
- ▶ במהלך שנות ההסדר האוכלוסייה הקיבוצית סבלה מדימוי נמוך וקיטון מתמיד באוכלוסייה.
- ▶ ב-2013 סיימו כמעט כל הקיבוצים לפרוע חובותיהם במסגרת זו.
- ▶ החל ממועד זה "התפנו" כספים שהופנו עד אז לפרעון החובות.
- ▶ עם סיום ההסדר- היפוך המגמה.

גידול דמוגרפי

- ▶ היציאה מהסדר הקיבוצים היא קו פרשת המים (המשמעותי) בכל הנוגע לתחילת הגידול הדמוגרפי.
- ▶ כניסה של מגוון אוכלוסיות חדשות אל המרחב הקיבוצי.
- ▶ מודלים שונים של קליטה-
חברות מלאה, חבר חדש, עצמאות כלכלית, אגודות מתיישבים, תושבים....
- ▶ בין כל אחת מסוגי "החברויות" השונות לבין הקיבוץ, מערכת יחסים וזיקה הדדית שונה.
- ▶ אלו מפעילים לחצים והשפעה בתאם ליחסי הכוחות, יכולות הקיבוץ והחלטותיו.
- ▶ לא פעם, ההכרח לקלוט ביחד עם לחצים להכניס אוכלוסיות חדשות קדמו לדיונים והחלטות מסודרות בנושא.
- ▶ החלטות הממשלה וגורמי חוץ- לא ממתינות לאף אחד...

ובזירה החינוכית...

- ▶ אוכלוסיות חדשות = משפחות צעירות = ילדים.
- ▶ בעיות תשתית, פערי הבנה, חוסר בהחלטות, רצון לקבל ופחות רצון לתת.
- ▶ לא פעם חיי הקיבוץ זרים לחדשים.
- ▶ עלויות המחייה בקהילה הקיבוצית אינם זולים. לעיתים יש פערי ציפיות.
- ▶ מהר מאוד, הוצבו/התייצבו מערכות החינוך "בחזית".
- ▶ עלויות החינוך הקיבוצי המשותף אל מול אלו במתחדש לא השתנו באופן ניכר, מה שהשתנה הוא מי נושא בהן.
- ▶ הרשומים והלא רשומים – חינוך לכלל ילדי הקהילה?
- ▶ מערכות חינוך "פיראטיות" (קייטנת אימהות).

אז מה עושים? (נכון באופן כללי...)

- ▶ הערכות ותכנון מקדיים.
- ▶ בקרה, הבנה והכרה בפערי התפישה, תאום ציפיות וכוונות.
- ▶ קבלת החלטות אסטרטגיות במסגרת המערכת הקהילתית.
- ▶ התמודדות עם הנחתות חיצוניות.
- ▶ יצירת תמונת עתיד מחודשת נוכח השינויים מסביב.
- ▶ יצירת שותפויות.